

1713 13/12 39: 2. Beh. af F. t. L. om Forl. af L. vedr. Nationalbanksedler og Valutaværn. 1714

[Hartel.]

Sammenslutningens Optræden er betydelig mere logisk, idet denne Organisation baade redegør for Systemets Fejl og tager den fulde Konsekvens af sin Redegørelse; de siger nemlig rent ud, at vi skal bort fra denne Valutalovgivning. Der er for øvrigt i dette Dokument en Række Betragtninger, ser jeg, som er ganske paa Linie med, hvad jeg havde Lejlighed til at fremkomme med allerede ved Sagens første Behandling.

Vi har ligesom Partiet Venstre ikke stillet Ændringsforslag til Lovforslaget, idet vi jo fra tidligere Lejlighed ved, at disse Forslag bliver nedsablet. Hvis det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch paa Forhaand vilde give Tilslutning til et Forslag om fri Valutahandel, skulde det være mig den største Glæde at stille et saadant i Lighed med tidligere, men jeg ved desværre, at et saadant Forslag vil blive mødt med Afvisning fra Flertallets Side.

Vort Hovedsynspunkt over for denne Lovgivning samles i dette: Luk Valutacentralen og lad os komme af med Systemet. Det kunde afløses af en fornuftig Rationering paa en Række Omraader med skiftende Indførsel efter vor Betalingsmulighed. Der kunde indrettes en Varefordeling gennem Brancheforeningerne, saaledes som vi under den forrige Krig benyttede Grosserer-Societetet og Industriraadet. Vi kunde gaa over til et bevægeligt Vekselkurssystem, saaledes at Vekselkursen sættes i Forhold til vor Indtjeningsmulighed udefra. Det er klart, at naar vi har gunstige Priser paa Eksportvarerne og altsaa stor Indgang af fremmed Valuta, saa er der Mulighed for at sænke Kursen paa den fremmede Mønt, og paa samme Maade maa Vekselkursen, naar der er ringe Tilgang af fremmed Valuta, og vi har smaa Priser paa Eksportvarerne, forhøjes, saaledes at Udligning skaffes til Veje. Der vilde gennem dette System kunne lægges den Bremseklovs paa Importen, som er nødvendig paa de Tidspunkter, hvor man ønsker at bremse Importen paa Grund af manglende Midler, idet man hæver Vekselkursen og paa en ganske naturlig Maa- de i Forbindelse med de to andre Fremgangsmaader opnaar det Resultat, som er det tilsigtede, nemlig at sætte Tæring efter Næring.

Det har været umuligt at formaa

Rigsdagens Flertal til at gaa ind paa disse Betragtninger, og jeg vil derfor kun kort præcisere vort Standpunkt derhen, at vi stemmer mod Lovforslaget.

Oluf Pedersen: Den Valutalov, som her foreslaas forlænget, har to Hovedformaal. Det ene er Suspension af Guld-møntfoden, og herom er alle, mig bekendt, enige. Hvad der skal sættes i Stedet for, siges i Lovforslagets § 2, som fastsætter — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat —:

„Retningslinierne for den Valutapolitik, der skal føres i Lovens Gyldighedstid, fastsættes under det fornødne Hensyn til indre og ydre økonomiske Tilstande efter Forhandling mellem Danmarks Nationalbank og Ministeren for Handel, Industri og Søfart.“

Ogsaa om dette er der principiel Enighed. Jeg mener dog, at Regeringen ikke har overholdt det, men til min Dagsorden herom fik jeg end ikke Venstrepartiets og Bondepartiets Tilslutning, saa disse Partier maa jo være enige med Regeringen i, at Loven er holdt, selv om man forlod Sterlingkursen og fandt Eksporttilskud for- nødent.

Det andet Hovedformaal, det, hvorom vi er uenige med Regeringen, drejer sig om Importreguleringen, der skal foretages, som det siges, dels af handelspolitiske, dels af valutamæssige og dels af beskæftigelsesmæssige Grunde.

Hvad det handelspolitiske angaar, anerkender vi, at Overenskomster skal holdes, selv om vi ikke har stemt for de bestaaende Traktater, men jeg anser ikke den foreslaaede Importregulering for nødvendig, og jeg tilføjer, at det er meget farligt, at vi har givet Staten en Magt, der ikke tilkommer den retmæssigt. At Loven er urimelig, synes jeg ogsaa fremgaar af Fri-listens tidligere Omfang og af de Oplysninger, der har været fremme om, at f. Eks. Kulimportens Regulering udmærket kunde ske uden en Valutacentral.

Vedrørende det valutamæssige har vi set, at Sagkundskaben fastslaar, at der har fundet et stort Valutaspild Sted, fordi man ved Reguleringen blev tilpligtet at købe dyrt, og naar Købet lægges i faste Rammer, kan der ikke disponeres fornuftigt. Jeg kan derfor ikke anerkende, at en